

in der 2ten Auflage.

तिरिणीकण्ट = तिरिञ्चिक Nigh. Pr.

तिरिन्दिर m. N. pr. eines Mannes: शतमर्कं तिरिन्दिरे मर्कं पश्यावा
द्वे । राधांसि याद्वानाम् RV. 8, 6, 46. यथा वत्सः काण्वस्तिरिन्दिरे पार्श-
व्ये सनिं ससान ÇĀṆḤ. Çr. 16, 11, 20.

तिरिम m. eine Art Reis RĪĀN. im ÇKDr.

तिरिय m. dass. RĪĀN. im ÇKDr. — Vgl. तिर्य.

तिरीट UNĀDIS. 4, 184. n. AK. 3, 6, 30. 1) n. a) eine Art Kopfsputz,
Turban, Diadem ARUNADATTA bei UĠĠVAL. die Erklärer zu AK. a. a. O. Vgl.
किरीट. — b) Gold Sch. zu Up. 4, 186. — 2) m. N. eines Baumes, Sym-
plocos racemosa Roxb., AK. 2, 4, 2, 13. HĀ. 95.

तिरीटक (von तिरिट Kopfsputz) m. ein best. Vogel R. 3, 78, 23.

तिरीटिन् (wie eben) adj. mit einem Kopfsputz versehen, von Unhol-
den AV. 8, 6, 7.

तिरीश्रद्धय im Veda, तिरीश्रद्धय in den Brāhmaṇa und später (von ति-
रस् + श्रद्धन्) adj. übertätig d. h. vorgestrig, vom Soma, der zum Zweck
der Gährung stehen geblieben ist, RV. 1, 43, 10. 47, 1. 8, 33, 19. 3, 28, 3.
6. ÇAT. Br. 11, 5, 5, 11. PĀṆĀV. Br. 1, 6. KĀTJ. Çr. 12, 6, 10. 24, 3, 42. LĀTJ.
2, 11, 11.

तिरोज्ञनम् (von तिरस् + ज्ञन्) adv. abseits von Menschen: यदि वामिं
तिरोज्ञनं यदि वा न्यस्तित्ः AV. 7, 38, 5.

तिरोधौ (तिरस् + धा) f. Verborgenheit AV. 8, 10, 28.

तिरोधातव्य (von धा mit तिरस्) adj. zu bedecken, zu schliessen: शि-
ष्येण कर्षां कृस्तादिना तिरोधातव्यौ (als Erkl. von पिधातव्यौ) KULL. zu
M. 2, 100.

तिरोधान (wie eben) n. das Verbergen AK. 1, 1, 2, 14. H. 1478. das
Verschwinden BĀG. P. 3, 20, 44. भेद° KĀÇ. zu P. 1, 7, 33.

तिरोभवितर (von भू mit तिरस्) adj. f. °वित्री verschwindend BĀG.
P. 3, 27, 23.

तिरोभाव (wie eben) m. das Verschwinden (Gegens. आविर्भाव, प्राडुर्भा-
व) VJUP. 111. KHĀND. Up. 7, 26, 1. GAUDAP. zu ŚĀṆKHJAK. 69. Sch. zu Kap.
1, 11. SĀH. D. 64, 1.

तिरोवर्ष (तिरस् + वर्ष) adj. vor Regen geschützt: यत्र चापश्यत स वै
तिरोवर्षाणि (धन्धि) वर्षति MBh. 4, 174.

तिरोक्ष्य्, तिरोक्ष्यति verstecken, verbergen: स्त्रीत्वमेव तिरोक्ष्यन्
MBh. 3, 7427. — Ein zu तिरोक्षित gebildetes Zeitwort.

तिरोक्षित s. u. तिरस् 2, b.

तिरोक्षिता (von तिरोक्षित) f. das Verschwinden, Nichtgesehenwer-
den: तिरोक्षितां गम् verschwinden KĀTJ. 21, 145.

तिरोश्रद्धय s. u. तिरोश्रद्धय.

तिरिपिक n. = तिलिपिक KĀÇ. zu P. 8, 2, 18. — Vgl. तिरिपि, त-
रिपिका.

तिरिपिलि m. N. pr. eines Autors Verz. d. B. H. No. 1028.

तिर्य adj.: कर्मन् कृत्वा तिर्यम् AV. 4, 7, 3. Viell. so v. a. तिल्य aus
Sesamkörnern bereitet; vgl. aber auch तिरिय.

तिर्यक् adv. s. u. तिर्यञ्.

तिर्यक्वित (तिर्यक् + क्वित) adj. quer umgelegt: वैकनकं तु तत्। यतिर्य-
क्वितमुरसि AK. 2, 6, 2, 28. als Bez. einer Form von Dislocation eines

Gelenks (संधिमुक्त) Suçr. 1, 300, 8. 15. when one part of the bones of a
joint is turned outward WISE.

तिर्यक्ता (von तिर्यञ्) f. der Zustand eines Thieres, die thierische Na-
tur RĪĀG-TAR. 3, 448.

तिर्यक्ता (wie eben) n. 1) Breite Schol. zu KĀTJ. Çr. 8, 6, 7. — 2) der
Zustand eines Thieres, die thierische Natur: दृतिपात्पानां तिर्यक्ताज्ञाप-
नाय सः। पुच्छं महीतलस्पर्शि चक्रे कौपीनवामसि ॥ RĪĀG-TAR. 4, 180. ति-
र्यक्तां या, प्राप्, आपद् M. 12, 40. 68. JĀĠN. 3, 217. MĀRK. P. 26, 29. 31, 6.

तिर्यक्प्रमाण (तिर्यञ्* + प्र°) n. Breite: पुरस्तात्ति°, पश्चात्ति° die vor-
dere —, die hintere Breite Schol. zu KĀTJ. Çr. 1, 3, 13. 2, 6, 8.

तिर्यक्प्रेक्षण (तिर्यक् + प्रे°) adj. Jmd von der Seite anblickend BĀG.
P. 5, 26, 36. — Vgl. तिर्यगीत.

तिर्यक्प्रेक्षित् (तिर्यक् + प्रे°) adj. dass. MBh. 2, 2164. 5, 2022.

तिर्यक्प्रेतम् (तिर्यञ्* + प्रे°) n. der wagerechte Lebensstrom, Bez.
der Schöpfung der Thierwelt; m. dessen Lebensstrom wagerecht geht,
die Thierwelt VP. 35. NARASĪMHA-P. in Verz. d. Oxf. H. 82, b, 15. MĀRK.
P. 47, 18. 19. 33. — Vgl. श्र्याक्प्रेतम् (MBh. 14, 1038), श्रवाक्प्रेतम्
(MBh. 14, 1011), उत्प्रेतम् (BĀG. P. 3, 10, 18) und उर्ध्वप्रेतम्.

तिर्यग् m. Thier: कर्मभूमिकृतं देवा भुञ्जते तिर्यगाश्च ये MBh. 13, 5755. —
Ein nach der Analogie von तिर्यञ् mit ग statt mit श्रच् gebildetes Wort,
oder aber eine Verstümmelung von तिर्यग्, welches nicht in's Metrum
gepasst hätte.

तिर्यगत्तर (तिर्यञ्* + अत्तर) n. der in die Quere gemessene Zwischen-
raum, Breite: व्यामो वाहोः सकरयोस्ततयोस्तिर्यगत्तरम् AK. 2, 6, 2, 38.

तिर्यगपन (तिर्यञ्* + अपन) n. der wagerechte Gang, der jährliche Son-
nenumlauf im Gegens. zum Tagesumlauf der Sonne, wobei sie auf- und
untergeht; vgl. तिर्यगपनिक.

तिर्यगागत (तिर्यक् + आगत) adj. in der Querlage zu Geburt sich stel-
lend Suçr. 2, 92, 12.

तिर्यगीत (तिर्यक् + ईत) adj. Jmd von der Seite anblickend MBh. 12.
6575. — Vgl. तिर्यक्प्रेक्षण, तिर्यक्प्रेक्षित्.

तिर्यगीश (तिर्यञ् + ईश) m. Herr der Thiere, Beiw. Kṛṣṇa's MBh.
7, 6471.

तिर्यग्ग (तिर्यक् + ग) adj. f. या in die Quere, seitwärts gehend (neben
प्रतीपग, श्रधामुख und उर्ध्वग): उत्क्रा VARĀH. BRH. S. 32, 25. neben पू-
र्वमुखी und पश्चान्मुखी so v. a. nach Norden oder Süden gehend, von
Flüssen R. GOAR. 2, 12, 6. wagerecht gehend (neben उर्ध्वग und श्रधोगा-
मिनः) धमनयः Suçr. 1, 43, 7. 254, 19. 364, 20. 21. वायु 249, 14.

तिर्यग्गत (तिर्यञ्* + गत) adj. der einen wagerechten Gang hat
(im Gegensatz zum aufrecht gehenden Menschen): तेन तिर्यगतानां च
भूतानां (d. i. der Thiere) विदितं वचः R. 2, 35, 17.

तिर्यगति (तिर्यञ् + गति) f. der Zustand als Thier im Kreislauf des
Lebens H. 20, Sch. धर्माभिज्ञङ्गी पुरुषस्तिर्यगतिपरायणः MBh. 3, 1166.
In der Stelle: द्विपादबहुपादानि तिर्यगतिमतीनि च । त्रयापुञ्जानि भूतानि
MBh. 14, 1138 wird das comp. wohl schwerlich bedeuten: einen wage-

* Mit demselben Rechte könnte man im ersten Theile des comp.
das adv. तिर्यक् annehmen.